

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 8, 12, 13, 14-1,
14-3, 14-4, 15, 17-1, 18, 21, 22, 53 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO**

(TAP NR. 20-246(3); TAIS NR. 19-15491(4))

2020-06-02 Nr. NV-1511

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

2. Projekto tikslai – įgyvendinti Reglamento (ES) 2019/1241 nuostatas; užtikrinti sklandų žuvininkystės kontrolės sistemos, numatytos Reglamente (EB) Nr. 1224/2009, veikimą; sumažinti korupcijos pasireiškimo galimybes skiriant teises į žvejybos kvotą vidaus vandenyse; sudaryti sąlygas ūkio subjektams efektyviau panaudoti individualias žvejybos galimybes.

3. Dabartinė situacija:

- Specialiosios žvejybos mokslinių tyrimų tikslais vykdymo sąlygos tik iš dalies atitinka 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1241 dėl žuvininkystės išteklių išsaugojimo ir jūrų ekosistemų apsaugos taikant technines priemones nustatytas sąlygas.

- Kai kurios perleidžiamosios teisės į žvejybos vidaus vandenyse kvotą suteikimą reglamentuojančios nuostatos yra dviprasmiškos, todėl ydingos antikorupciniu požiūriu.

- Nėra vienareikšmiškai aišku, todėl vyksta ginčai (taip pat ir teisminiai) tarp žuvininkystės kontrolės institucijos – Žuvininkystės tarnybos ir jūrų vandenyse žvejojančių ūkio subjektų, ar žvejybos laivą vienu metu gali naudoti keli ūkio subjektai, nors tai nesuderinama su verslinės žvejybos jūrų vandenyse kontrolės sistema.

- Apsikeitimų individualiomis žvejybos galimybėmis (kvotomis) su kitomis valstybėmis ribojimai trukdo verslinės žvejybos jūrų vandenyse pelningumo didinimui, nes žvejai negali keistis jomis, kol nėra išnaudoję *ne mažiau kaip 70 proc.* savo turimų žvejybos galimybių. Dažnai apsikeitimu žvejybos galimybėmis siekiama sukaupti didesnę jų kiekį, kad labiau apsimokėtų plaukti žvejoti.

- Žuvininkystės įstatyme saugomų rūšių žuvų veisimo, neršto ir migracijos sąlygų gerinimo darbus pavesta organizuoti ŽŪM arba jos įgaliotai institucijai.

- ES teisės aktuose yra nustatyti sunkūs pažeidimai, kurių dalis nėra įtraukti į Žuvininkystės įstatymą, todėl neaišku, ar už jų padarymą ūkio subjektai galėtų būti traukiami atsakomybėn vadovaujantis Žuvininkystės įstatymu kaip už sunkaus pažeidimo padarymą.

4. Projekto esmė – papildyti specialiosios žvejybos, vykdomos mokslinių tyrimų tikslais, leidimo išdavimo sąlygas; supaprastinti apsikeitimo žvejybos jūrų vandenyse kvotomis sąlygas (atsisakoma reikalavimo, pagal kurį ūkio subjektas turi būti išnaudojęs *ne mažiau kaip 70 proc.* turimų tam tikros rūšies individualių žvejybos galimybių, jei tos pačios rūšies žvejybos galimybių gautų papildomai per apsikeitimą su kita valstybe, leidžiamas individualių žvejybos galimybių perleidimas); įtvirtinti, kad ŽŪM nustato Žvejybos laivų varomųjų variklių galios sertifikavimo tvarką; nustatyti, kad vieną žvejybos laivą vienu metu gali naudoti tik vienas ūkio subjektas, tokiu būdu reglamentavimą suderinant su ES žvejybos kontrolės sistema; patikslinti teisės į žvejybos kvotą vidaus vandenyse suteikimo sąlygas; pavesti tiek žemės ūkio ministro, tiek aplinkos ministro įgaliotoms institucijoms organizuoti saugomų rūšių žuvų veisimo, neršto ir migracijos sąlygų gerinimo darbus; papildyti sunkių žuvininkystės srities pažeidimų sąrašą (įtraukiant pažeidimus, nurodytus ES teisės aktuose, reglamentuojančiuose regioninių žvejybos valdymo organizacijų akvatorijose vykdomą žvejybą).

Projekto nauda ir įgyvendinimo kaštai:

- numatomas teigiamas poveikis – panaikinus apribojimą apsikeitimui individualiomis žvejybos galimybėmis jūrų vandenyse bus sukuriamos sąlygos geresniam jų panaudojimui, didesniai žvejybos verslo efektyvumui ir plėtrai. Atsisakius perteklinių ir neaiškių nuostatų dėl teisės į žvejybos kvotą vidaus vandenyse suteikimo vertinant vykdytą verslinę žvejybą, bus užtikrintos skaidresnės verslo plėtros sąlygos, sumažinta korupcijos rizika;
- pakeitus verslinės žvejybos vidaus vandenyse leidimo galiojimo laikotarpį (susiejant su kvotos galiojimo laikotarpiu), nežymiai padidėtų administracinė našta ūkio subjektams;
- pažymėtina, kad Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

5. Derinimas:

• Projektas suderintas be pastabų su Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Konkurencijos taryba ir Žuvininkystės tarnyba. Atsižvelgta į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Teisingumo ministerijos pastabas, tačiau neįtraukti pasiūlyti papildomi, Projekte nenumatyti Žuvininkystės įstatymo pakeitimai, kadangi jie įtraukti į Seimui jau 2019 m. rugsėjo mėn. pateiktą Žuvininkystės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą;

• likus neatsižvelgtų Žvejybos tolimuosiuose žvejybos rajonuose asociacijos bei Žvejų ir žuvies perdirbėjų asociacijos „Baltijos žvejas“ pateiktų pastabų, Projektas aptartas 2020-05-26 Tarpinstituciniame pasitarime (atsižvelgta į jame Teisingumo ministerijos išsakytą pastabą), taip pat 2020-05-28 Vyriausybės kanceliarijos ir ŽŪM kartu organizuotame pasitarime dalyvaujant socialiniams partneriams, Aplinkos ministerijos atstovams, kuriame sutarta, kad likę neišspręsti klausimai artimiausiu metu bus nagrinėjami ŽŪM sukurtoje specialioje darbo grupėje;

• ŽŪM pakartotinai pateikė patikslintą Projektą, kuriam Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų neturi.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, bet atitinka siekius dėl skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo teisių į žvejybos kvotas suteikimo procese, kartu deramai atsižvelgiant į aplinkosauginės, socialinės ir ekonominės sanglaudos ir darnios plėtros poreikius.

7. Dalykinio vertinimo išvada – atsižvelgiant į 2020-05-26 Tarpinstituciniame pasitarime ir 2020-05-28 pasitarime su socialiniais partneriais priimtus sprendimus, siūlome klausimą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje) ir pritarti teikiamam Žuvininkystės įstatymo pakeitimo įstatymo projektui.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt